

Statens helsepersonellnemnd

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
200904485-/RH

Vår ref.
10/109-2//IV

Dato
05.10.2010

HØRINGSUTTALELSE – PLIKTMESSIG AVHOLD FOR HELSEPERSONELL

Det vises til høringsnotat av 15. juni 2010 vedrørende pliktmessig avhold for helsepersonell – forslag om lovendring og forskrift. Statens helsepersonellnemnd ved sekretariatet ønsker å knytte kommentarer til enkelte av de spørsmål høringsnotatet reiser.

Vi beklager at svar kommer etter høringsfristen.

Innledningsvis vil vi bemerke at vi stiller oss positive til forslaget om å innføre forbud mot inntak av rusmidler i et tidsrom av åtte timer før tjenestetiden begynner. Dette fordi vi ser at stadig flere av russakene omhandler tilfeller der helsepersonellet har inntatt rusmidler forut for tjenestetiden, ofte som et resultat av et rusmiddelmisbruk. Selv om det å møte ruset på arbeid allerede i dag vil kunne medføre administrative reaksjoner jf. hpl. §§ 4, 8, 56, 57 og 58, vil klare regler på området være positivt da dette vil bidra til å lette regelverksforståelsen blant helsepersonell. Vi deler departementets oppfatning om at det er minst like viktig at helsepersonell ikke ruser seg før arbeidstiden begynner, som at de ikke ruser seg i arbeidstiden. Videre deler vi departementets oppfatning om at arbeidsmiljølovens regler om pålegging av medisinske undersøkelser ved mistanke om rusmisbruk er for snever, og bemerker at det uansett er viktig å innta regler om dette i helsepersonelloven.

Vi ser at det er behov for at arbeidsgiver eller Helsetilsynet skal kunne pålegge helsepersonellet å avgi utåndingsprøve, blodprøve eller lignende prøve ved mistanke om inntak av rusmidler i eller i forkant av tjenesten. I lovteksten er mistanken omtalt som "grunn til å tro". Etter vår oppfatning kan det ut fra personvern hensyn reises spørsmål ved hvor sterk denne mistanken må være for at en skal kunne pålegge helsepersonellet tvungen rusundersøkelse. Det bør presiseres nærmere hva som ligger i begrepet "grunn til å tro".

For det tilfelle at helsepersonellet skulle nekte å avgi prøver, er det foreslått at helsepersonellet kan bli fremstilt for prøvetaking med bistand fra politiet. Som et alternativ er det nevnt at en kunne velge å likestille nekting med positivt resultat. Allerede i dag er det i nemndas praksis et moment i bevisvurderingen dersom vedkommende helsepersonell ved mistanke om ruspåvirkning i tjenesten nekter å samtykke til rusprøve. Dette vil kunne svekke helsepersonelllets sak, og vil kunne være en presumsjon for at vedkommende har vært

ruspåvirket. Selv om mye taler for at helsepersonellet kan være ruspåvirket dersom han/hun nekter å avgi prøve, mener vi at det er grunnlag for å lovfeste tvungen fremstilling for prøvetaking ved hjelp fra politiet. Slik vil en kunne få bekreftet mistanken om rusmiddelbruk. En vil også da få svar på hva slags rusmidler vedkommende har inntatt, og en vil bedre kunne legge til rette for rehabilitering og eventuelt senere tilbakevending til yrket. Vi ser at tvungen prøvetaking med bistand fra politiet vil kunne oppleves krenkende, men mener at hensynet til pasientsikkerheten må veie tyngst. En må nøye vurdere behovet for slik tvungen prøvetaking i det konkrete tilfellet før det skjer, og det er viktig at de vurderinger som gjøres dokumenteres.

Med vennlig hilsen
sekretariatet

for
Øyvind Bernatek
direktør

for Ingvild Vestre
rådgiver